

**ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ
ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ У 21 СТ.**

Ухова А.В.

аспірантка кафедри світового господарства і
міжнародних економічних відносин
Інституту міжнародних відносин Київського
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Діджиталізація значно змінила просторову конституцію та економічну географію сучасного капіталізму від способів купівлі, продажу до споживання товарів і послуг у глобальних систем кровообігу. Щодо останнього, цифрові обчислення зробили революцію та пришвидшили логістичну галузь таким чином, що це можна порівняти з впливом "світової контейнерної революції" в 1960-х роках [1, с. 86]. Програмне забезпечення для доставки, системи планування ресурсів підприємства (ERP), система глобального позиціонування (GPS), радіочастотна ідентифікація (RFID) та інші цифрові технології, які організують, фіксують та контролюють рух речей, фінансів та людей, лежать в основі сучасної логістики.

Ці процеси змінюють як глобальну географію, так і розподіл праці, а також закономірності мобільності та міграції. Великих трансформацій зазнають не тільки мобільність речей, але й мобільність праці, враховуючи поширення цифрових технологій по всьому світу. Робоча сила є товаром і її мобільність має особливі якості. Діджиталізація є важливим фактором сучасної трансформації праці та її мобільності. Цифрові технології та інфраструктура змінили існуючі робочі місця та створили нові і ці зміни відбуваються з просторовими та часовими перетвореннями, що впливають на мобільність робочої сили.

Працівники, залишаючись у своїй країні, займаються програмуванням, переслідують боржників через їхні кредитні картки та продають мобільні телефони, дієтичні таблетки та іпотеку компаніям, що базуються в інших країнах світу. Чи можна таке явище назвати міграцією? Я вважаю, що так, це віртуально міграція, бо їхні навички та робоча сила віртуально мігрують за кордон, а фізично працівники залишаються громадянами своїх країн, які живуть та працюють в своїй країні. Наразі віртуальна міграція - це захоплююче та інноваційне вивчення того, як програмні потоки замінюють реальну міграцію людей.

Багато корпорацій розробили так звану модель 75-25, з офісом у 75

відсотків, який територіально знаходиться у країні працівника, і близько 25 відсотків працівників працюють за кордоном. Як результат, іноді важко визначити, що насправді рухається: дані, праця чи те й інше? Анеєш назвав процес роботи працівника на компанію, яка не знаходиться в його країні, «мігрування без міграції» [2, с. 2].

Сьогодні глобальна географія віртуальної праці продовжує динамічно змінюватися. Наприклад, зростаюча важливість цифрової робочої сили за допомогою платформ для роботи та додатків для мобільних телефонів дозволяє швидкий аутсорсинг віртуальної робочої сили з усього світу.

Міграція, як транскордонна практика, концептуально кидає виклик вітчизняним та закордонним дослідженням та теоріям. Як стверджував Сян, предмет дослідження терміну «мігрант» є значною мірою винаходом сучасних дослідників, створеного для того, щоб зрозуміти міграцію з точки зору держав, особливо з точки зору країн, що приймають мігрантів [3]. Звичайно, саме поняття міграції мутує, коли рух робочої сили не співпадає з кількістю реального переміщення людей через кордон. Виходячи з цього розуміння, потрібно враховувати неоднорідність міграційних процесів, тобто це вимагає розуміння кордону як не лише конкретної лінії між двома країнами.

У транснаціональному віртуальному просторі праця та величезна кількість даних перетинають національні межі, але самі працівники цього не роблять. Аналізуючи роботу комп'ютерних програмістів в Індії, які працюють для американської індустрії програмного забезпечення, А. Анеєш стверджує, що код програмування, що поєднує глобально розкиданих по всьому світу працівників через сервери та комп'ютери, є ключовою організаційною структурою, що стоїть перед зростаючим явищем віртуальної міграції. Він вважає, що це "правило коду" є вирішальним і недослідженим аспектом глобалізації [2, с. 4-5]. Віртуальна міграція відображає розширення транснаціонального простору, де глобалізація здійснюється через код комп'ютерного програмування.

Один з елементів світового обігу цифрової праці є модерація контенту для соціальних медіа. Для того, щоб відфільтрувати насильство, порнографію, хейт та інший контент, який вважається невідповідним, платформам соціальних медіа потрібна величезна кількість людської праці, оскільки навіть найскладнішим алгоритмам не вистачає культурних та контекстуальних знань, щоб повністю виконувати це завдання. Модерування вмісту є надзвичайно трудомістким, політично чутливим та вирішальним економічним аспектом цифрових соціальних медіа. Знову ж таки, Філіппіни стали глобальним центром модерації комерційного контенту, де десятки тисяч працівників працюють над «цифровими

відходами» соціальних медіа [4]. Сканування до 6000 зображень або 1000 відеозаписів на день, багато з яких містять жорстокі торттури або навіть вбивства, расизм та інше, залишає емоційні сліди у багатьох працівників. У багатьох філіппінських робітників, які стають цифровими мігрантами, часто виявляють депресію, розлади сну та афективні проблеми [5].

Поява Інтернету – це технічна революція з наслідками для всіх сфер соціального життя, отже, саме Інтернет створив таку соціальну інновацію як віртуальний ринок праці, який дозволяє з кожним роком все більшої кількості віртуальних мігрантів працювати, не виїжджаючи за кордон, не дивлячись, де географічно знаходяться їх роботодавці. Висококваліфіковані трудові мігранти, мобілізовані цифровою революцією, будують органічне для себе середовище – глобальну економіку, «економіку знань». Таким чином, цифрова революція та «економіка знань» дуже тісно пов'язані між собою та виступають єдиним феноменом.

Віртуальна міграція не відмінює фізичну міграцію працівників, вони обидві є частинами трудової міграції в глобальній економіці. Феномен віртуальної міграції демонструє, що суть глобальної економіки полягає не в транснаціональних корпораціях та прозорих кордонах, а в тому, що світова економіка переміщується з фізичного простору інформаційне. А це вказує на трансформацію самої природи ринку, головним механізмом якого вже є не попит та пропозиція, а інформація.

Список використаних джерел:

1. Нагорний Є.В. Аналіз основних етапів розвитку контейнерних перевезень / Є.В. Нагорний, В.С. Наумов, Н.С. Вітер // Автомобільний транспорт. 2010. №26. С. 85-91.
2. Aneesh A. Virtual migration: the programming of globalization / A. Aneesh // Durham: Duke University Press. 2006. P. 194.
3. Biao X. The Would-Be Migrant: Post-Socialist Primitive Accumulation, Potential Transnational Mobility, and the Displacement of the Present in Northeast China / X. Biao // Trans -Regional and -National Studies of Southeast Asia. 2014. № 2(2). P. 183-199.
4. Roberts S. Digital Refuse: Canadian Garbage, Commercial Content Moderation and the Global Circulation of Social Media's Waste / S. Roberts // Journal of Mobile Media. 2016. №10(1). URL: <http://wi.mobilities.ca/digitalrefuse/> (дата звернення: 01.11.2019).
5. Chen A. The Laborers who Keep the Dick Pics and Beheadings out of your Facebook Feed / A. Chen // Wired. 2014. URL: <https://www.wired.com/2014/10/content-moderation/> (дата звернення: 01.11.2019).